Etuuspalvelut
Lakiyksikkö / Tuula Alatalo

6.11.2019

Kela 80/010/2019

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuuteen 7.11.2019

HE 64/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työeläkelainsäädännön ja sairausvakuutuslain muuttamiseksi

Pyydettynä lausuntonaan Kela kunnioittaen toteaa, että se on hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa antanut sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnon esityksen luonnoksesta ja sen esittämiä näkökohtia on otettu valmistelussa huomioon.

Kela on toimeenpanijan näkökulmasta tuonut esiin, että eläkkeeseen oikeuttavien palkattomien aikojen eläkekarttuman laskentaan ehdotetut muutokset edellyttävät muutoksia Kelan tietojärjestelmiin. Hallituksen esityksessä on huomioitu Kelan tietojen poimintaohjelmien muutostarve, eikä esityksestä ole tältä osin huomautettavaa.

Palkkakäsite

Sairausvakuutuslain mukaisten päivärahaetuuksien perusteena olevassa vuositulossa huomioitava palkka on määritelty siten, että palkkakäsite pääosin vastaa työeläkelakien palkkakäsitettä. Myös palkansaajien ja yrittäjien päivärahamaksu sekä työnantajan sairausvakuutusmaksu määräytyvät saman palkkakäsitteen mukaisesti.

Sairausvakuutuslain palkkatuloa koskevaan säännökseen ehdotetaan lisättäväksi maininta työpanokseen perustuvasta osingosta. Palkkatulon käsite koskee säännöksen 1 momentin mukaisesti vain työ- ja virkasuhteen perusteella maksettua palkkaa. Jos henkilö toimii yrittäjänä, hänelle maksettu työpanokseen perustuva osinko ei ole säännöksessä tarkoitettua vuositulossa huomioitavaa palkkatuloa. Soveltamiskäytännössä työpanososinko on jo voitu katsoa sairausvakuutuslain mukaiseksi palkaksi. Asian täsmentäminen lakiin on perusteltua.

Palkkatulosäännökseen ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan työsuhdeoption käyttämisestä syntyvä etu olisi tietyin edellytyksin palkkana pidettävää tuloa. Kela kannattaa muutosta ja se on yhteneväinen työeläkelakeihin ehdotetun muutoksen kanssa.

Osakepalkkiota koskevan kohdan sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että säännöksestä kävisi selvästi ilmi, että palkkiona saatavan edun arvon tulee palkkion lupaamisen ja antamisen

välisenä aikana määräytyä säännöksessä tarkoitettujen osakkeiden arvonkehityksen perusteella vähintään vuoden mittaisena aikana (ns. vuoden odotusaika). Täsmennys vastaa sovellettavaa käytäntöä ja on kannatettava.

Työansiokäsitettä koskevat muutokset ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021, jotta tulorekisteriin ehditään tehdä tarvittavat muutokset ennen voimaantuloa. Sama voimaantuloajankohta koskee myös sairausvakuutuslain palkkakäsitteen muutosta ja on Kelan näkökulmasta hyvä.

Tietojensaantioikeus

Kela kannattaa työeläkelakeihin esitettyjä täsmennyksiä siitä, mitkä tiedot ovat välttämättömiä työeläkeasian ratkaisemiseksi. Kannatettava on myös lähtökohta, jonka mukaan hakija itse ensisijaisesti toimittaa terveydentilaansa koskevat tiedot.

Ystävällisesti

Anne Neimala
etuusjohtaja

Pasi Pajula
osaamiskeskuksen päällikkö